

[Sønderup.]

mulig Udstrækning. Jeg paapeger det ikke af ond Vilje over for Sagførerne eller for at underkende deres Indsats paa andre Omraader, men Forholdet er jo, at det er af afgørende Betydning i Forbindelse med Voldgiftssager, at de forskellige Parter personlig giver Møde og udtaler sig. Det, der taler til saa stor Gunst for Voldgiftsinstitutionen, er jo, at den som Forligsfaktor kan opvise saa store Resultater. Sammenlignet med Forligsbestræbelser inden for andre Retsomraader viser det sig, at Forligsprocenten er saa langt mindre inden for disse, end Tilfældet er for Sager forelagt for Husdyrvoldgiftsret, og det er for mig et Vidnesbyrd om, at man stort set kan sige, at Voldgiftsformændene almindeligvis har magtet deres Opgave. Det kan altsaa fastslaaes, at Voldgiftsretterne i de forløbne Aar har bestaaet deres Prøve, og at de Kredse, som de vedrører, ønsker dem opretholdt, selv om man maaske kan sige, at der ikke er den samme retslige Baggrund derfor nu, som før vi fik gennemført forskellige Ændringer i vor Retsplejeordning, der muliggør Lægmands Medvirkning — der kan for øvrigt være Grund til i denne Forbindelse at nævne, at Lægmands Medvirkning jo kun kan tillades i kriminelle og ikke i civile Sager.

De Ændringer i det bestaaende, som kommer til Udtryk i det foreliggende Lovforslag, kan Venstre tiltræde de fleste af. Det er rimeligt, at det fastlægges, at alle Sager om Husdyr skal afgøres ved Voldgift, og jeg maa ogsaa finde det forsvarligt med den fastsatte Frist paa 30 Dage for Begæring om Voldgift under almindelige Forhold, og det er afgjort rigtigt, at man ikke har imødekommet de Krav, der fra visse Sider har lydt om en Indskærkning af Dage-tallet, ligesom der sikkert heller ingen Tvivl er om, at Bestemmelsen om fra første Færd at medtage alle de interesserede Parter vil virke i høj Grad tilfredsstillende og fremmende, og som en Konsekvens heraf maa man vel ogsaa se Bestemmelserne om, at Udgifterne kan fordeles mellem Parterne.

Udvalgsbetænkningen, der danner Grundlag for Lovforslaget, er enstemmig, undtagen vedrørende det Afsnit i § 5, som angaar Formandskabet i Retten, naar Forlig ikke kan opnaas og Voldgiftsdomstolen træder i Funktion. Ifølge Lovforslaget skal jo i Fremtiden den stedlige Dommer være Medlem af Voldgiftsretten. Den højtærede Minister har fulgt den Mindretalsindstilling, som Dommer Anker har afgivet, gaaende ud paa, at Dommeren

fra det Øjeblik, han tiltræder Retten, skal fungere som Formand. Man kan vel ikke helt afvise den Begrundelse, som gives herfor, den nemlig, at det kan være vanskeligt at udsønde de Omraader, hvor Dommeren i Kraft af sin juridiske Uddannelse skal gribe ind og overtage Ledelsen, saafremt han ikke er Formand. Dommerens Tilknytning til Voldgiftsdomstolen betinger jo netop, at den faar tillagt større Myndighed og Sikkerhed, og det har man altsaa ikke ment maatte afskæres ved Tvivlsspørgsmaal af underordnet Art. Fra Landbrugsorganisationernes Side gør man imidlertid stærkt gældende, at Voldgiftsformanden gennem det forberedende Forligsarbejde paa Forhaand har et særligt Kendskab til Sagen, og at det maa føles som unaturligt, at han skal vige Formandssædet i det Øjeblik, Dommeren træder til. Der kan, som sagt, anføres gode Grunde for de forskellige Opfattelser. Det, man først og fremmest maa holde sig for Øje, er, som jeg før nævnte, at Voldgiftsdomstolen har haft saa stor Betydning som Forligsfaktor, saa stor, at man vel er berettiget til at sige, at det er blevet afgørende for Voldgiftsdomstolens Opretholdelse, og paa de Omraader, der knytter sig til Forligsvirksomheden, sker der jo ingen Ændringer.

Naar man i Landbrugskredse lægger saa stor Vægt paa at bevare Voldgiftsformandens Ledelse af Retten, hænger det sammen med den Modvilje, der er hos den jævne Mand mod den Stivhed og Formalisme, som man vel er berettiget til at sige nu og da præger Retsmaskineriet. Den jævne Mand sætter Pris paa, at man under tvangsfrie Former kan faa Sagen afgjort, eventuelt tale sig til Rette, og derfor beklager man dybt i Landbrugskredse, at den højtærede Minister ikke har fulgt Udvalgsflertallets Indstilling ogsaa paa dette Omraade.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Appelsager, har man jo ikke hidtil været indstillet paa at fremme dem mere end højest nødvendigt. Efter Forslaget vil Adgangen hertil være ændret noget, man kan vel sige i Retning af at gøre det lettere at faa en ny Prøvelse. Der staaer ganske vist i Lovforslaget som i den gældende Lov, at Kendelser kan som Regel ikke paaankes, men der staaer ogsaa, at Tilladelse til Anke skal gives, saafremt det skønnes, at der i Handler om samme Husdyr er afsagt modstridende Kendelser, eller saafremt Sagen har omfattet flere Parter. Da den nye Ordning tager Sigte paa fra første Færd at faa alle Parter inddraget i Sagen, vil dette i Praksis sige, at et meget, meget stort Antal Ankesager paa Forhaand vil være kvalificerede til Fremme,